

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶ / ۰۲ / ۱۶

دوکتور محمد عثمان تره کی

بلوچستان آزاد در تعامل ژئوپولتیک با لوی افغانستان قسمت سوم

موضع قدرت های منطقه و بیرون منطقه در قبال معضله بلوچستان :

بلوچستان در مجاورت منطقه قبايلي پاکستان قرار دارد. درب ورودی پاکستان به ایران از مسیر سیستان بلوچستان و به افغانستان از معبر بولان به کندهار شمرده میشود. بلوچستان با این ساختار جغرافیایی محور ایدیل برای خطوط مواصلاتی انرژی تاپی (افغانستان، پاکستان، هند) و ای، پی (ایران و پاکستان) از یک سو و قاچاق مواد مخدر و اسلحه از جانب دیگر به حساب میاید. قیام آزادیخواهی بلوچ ها منبع نگرانی هر دو کشور پاکستان و ایران است : در جنوری ۲۰۲۴ ایران و پاکستان حملات متقابل را در قلمرو خود علیه پناهگاه های جدایی طلبان بلوچ انجام دادند. در ایران گروه جیش العدل و جندالله به مثابه جدایی طلب بلوچ شناخته شده است. مواردی وجود دارد که پاکستان سران جندالله را توقیف و به ایران سپرده است. بگ

بلوچستان بستر رو به رشد جهاد در سطح بین المللی و نقطه تقابل منافع ستراتیژیک کشور های مختلف است : چین، هند، ایران، عربستان سعودی و امریکا هریک در حادثه آفرینی در بلوچستان مقاصد مشخص خود را تعقیب میکنند. درین میان با مساعد شدن زمینه تدریجی قیام ملی بلوچ، پاکستان هیچ ضمانتی که درین بازی حرف آخر را بزند در دست ندارد.

۱ - چین:

چین به قصد تسلط اقتصادی در جهان به صلح و محیط آرام ضرورت دارد و ازینکه پاکستان از افراطیت و تروریسم منحیث افزار سیاست خارجی استفاده میکند، ناراض است. چین با سرمایه گذاری ۶۲ میلیارد دلار در دهلیز سیکیانگ - گوادر دوام موجودیت پاکستان را با منافع حیاتی خود گره زده است. مخالفت با تجزیه پاکستان، چین را معروض به حملات جدایی طلبان بلوچ ساخته است. علاوتن درسالیان اخیر جدایی طلبان اویگور به کمک گروه های ملی و اسلامی بلوچستان که با حضور چین مخالف اند،

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني دلیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په خیر و لولی

چندین حمله تروریستی به کارگران چینی (از جمله ترور سه انجنیر چینی در بندر گوادر در ۴ می ۲۰۰۴) را سازماندهی کرده اند.

در اعلامیه نهایی سران بریکس در ۲۰۱۷ به موجودیت حد اقل ده گروه افراطی و تروریست در پاکستان اشاره شد که ملکیان چین و افغانستان را هدف ترور قرار میدهند. درین اعلامیه از اقدامات ضد داعش اداره طالبان افغان قدر دانی گردید.

بدون تردید فعالیت های تخریبیاتی تأسیسات چین در بلوچستان توسط آزادیخواهان بلوچ، چین را ملزم به مطالبه کمک امنیتی از پاکستان میسازد و موجب نزدیکی بیشتر پاکستان و چین میگردد.

قابل یاد آوری است که چین آرزو ندارد که با اعمال فشار مزید بر پاکستان، خود را علناً دشمن رادیکالیزم مذهبی معرفی کند. دشمنی آشکار چین با تروریسم خطر حملات تروریستی علیه پروژه های آنکشور را افزایش میدهد.

۲ - امریکا :

امریکا به داعیه آزادی خواهی بلوچ و پشتون برخورد اقتضایی و محیلانه کرده است. این برخورد در مقطع زمانی حضور نظامی امریکا در افغانستان متأثر از فشار پاکستان بود: امریکا به پاکستان به قصد تمدید سیم خاردار در امتداد خط دیورند ملیون ها دالر کمک مالی کرد. مشران بزرگ تی، پی را هدف درون قرار داد و به شهادت رسانید.

امریکا در ۲۰۰۷ بکمک استخبارات پاکستان « نوازاده میربخش خان مری » (پسر رهبر قبیله مری)، این چگواری قیام ملی بلوچ را ، در داخل افغانستان با حمله درون شهید ساخت.

امریکا در زمان حضور نظامی در افغانستان، به همکاری پاکستان به نظر شک میدید و درک درست از سیاست دو پهلو و مناققت آمیز آنکشور داشت. از همین رو روی حمایت برخی گروه های بلوچ ضد پاکستان و آزادیخواه سرمایه گذاری کرده بود تا حکومت پاکستان تحت فشار قرار داشته باشد.

ایران بار ها امریکا، برتانیه و عربستان سعودی را به تجهیز و تمویل بلوچ های ایران و پاکستان از جمله جندالله، سپاه صحابه و لشکر جنگوی متهم میکرد.

اوباما ندرتاً از پاکستان ابراز نا رضایتی مینمود. ترامپ در آغاز ریاست جمهوری به صراحت اعلام کرد : « . . . نمیتوانیم در برابر اینکه پاکستان به پناهگاه گروه های تروریست تبدیل شده است سکوت کنیم ». ازان به بعد زمامداران پاکستان مانور های متملقانه و خفت بار را به قصد فرونشاندن خشم ترومپ رویدست گرفتند : از دریافت اجازه بمباردمان کابل و کندهار تا دعوت به سرمایه گذاری روی معادن بلوچستان و پشتونخواه.

امریکا از کنترل کامل بلوچستان توسط چین نگران است. زیرا با تسلط چین در بلوچستان، صرف نظر از عواقب منفی ژئوپولیتیک احتمال نصب آلات استراق سمع به قصد نظارت بر فعالیت های نظامی امریکا در خلیج عرب وجود دارد.

امریکا فعلاً اوضاع را از نزدیک تحت نظارت دارد و به قصد ایجاد جنجال به چین از طریق ایجاد شر و شور در بلوچستان، بالتدییج خود را به هند نزدیک کرده است. احتمال شکل گیری آرام یک کامپ واحد امریکا، هند و افغانستان بعید نیست. این در حالیکه برای اغفال پاکستان و حفظ زمامداران متملق آنکشور در حلقه خدمت، امریکا (ف، آ، ب) را شامل لیست تروریست ساخته است.

۳ - هندوستان :

پاکستان قونسلگری های هندوستان را در کندهار و سیستان (ایران) متهم به تجهیز و تمویل آزادیخواهان بلوچ مینماید. هر دو کشور اتهام پاکستان را رد میکنند.

دیاسپورای بلوچ در برتانیه، امریکا و فرانسه انجمن های فعال به هدف تشویق هند برای حمایت از داعیه آزادی بلوچستان دارد.

هندوستان در دفاع از داعیه بلوچ بسیار محتاط است، تا در موضع مخالف با ایران که دارای اقلیت بلوچ مخالف نظام است، قرار نگیرد. مخالفت ایران با هندوستان، پروژه سرمایه گذاری هند در بندر چاه بهار را که آنکشور را با دور زدن از پاکستان از طریق افغانستان با آسیای مرکزی و روسیه وصل میکند، زیر سوال میبرد.

علاوتن رقابت آشکار پروژه ترانزیت چاه بهار هندوستان در تقابل با دهلیز سی کیانگ - گوادر چین (سی، پی، او، سی)، چگونگی برخورد هندوستان را با داعیه آزادی بلوچ ها استقامت میدهد.

دفاع از آزادیخواهان بلوچ توسط هند موجب اخلال در پیشرفت کار (سی، پی، او، سی) چین میگردد.

ازین گذشته هندوستان با مصروف نگاهداشتن پاکستان در بلوچستان از توجه تروریستی پاکستان به کشمیر کم میکند.

اما واقعیت اینست که مداخله هندوستان در بلوچستان در آن سطحی نیست که پاکستان ادعا مینماید. مداخله هندوستان در دفاع از داعیه آزادی بلوچستان بیشتر استخباراتی و سیاسی است تا رزمی و جنگی: هندوستان در ۲۰۱۴ از شکایت فوج جمهوری بلوچ بر ضد پاکستان در دیوان جزای بین المللی حمایت کرد. در ۲۰۱۶ از «براحمداغ» بوگتی دعوت کرد تا در رأس یک حکومت جلای وطن قرار بگیرد. در سپتامبر ۲۰۱۶ «مودی» رئیس جمهور هندوستان بدنبال خبر ناپدید شدن ۲۰ هزار بلوچ، دوسیه بلوچستان را در شورای حقوق بشر ملل متحد حواله کرد. «مودی» در اگست ۲۰۱۶ در روز تجلیل استقلال هندوستان پیام قاطع به این عبارت به پاکستان فرستاد: «... وقت آن رسیده است که پاکستان دست از کشتار مردم بیگناه بلوچ بردارد و به مطالبات مشروع شان جواب بگوید».

قسمت چهارم به پیوند تاریخی و جغرافیایی افغانستان و بلوچستان اختصاص خواهد یافت.

مأخذ:

<https://www.courrierinternational.com/article/pendant-que-vous-dormiez-attentats-au-baloutchistan-no-ice-a-milan-irak-les-informations-de-la-nuit-240057>

<https://www.la-croix.com/pakistan-le-baloutchistan-en-etat-d-alerte-apres-des-attaques-ayant-fait-pres-de-200-morts-20260201>

https://fa.wikipedia.org/wiki/Pakistan_Balochistan

<https://www.bbc.com/afrique/articles/c06m4546nzdo>

<https://shs.cairn.info/revue-les-cahiers-de-l-orient-2010-2-page-85?lang=fr>

<https://lediplomate.media/nouvel-axe-chine-pakistan-talibans-jeu-geopolitique-isoler-inde/>

<https://lediplomate.media/baloutchistan-poudriere-oubliee-asie-sud-entre-ambitions-regionales-derives-terroristes/>

آرشیف: مطالب نشر شده دوکتور محمد عثمان تره کی

د پانو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په څیر و لولئ